СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIII. Ч. 49. Джерзи Ситі, Н. Дж., понеділок, 2. марта 1925.

VOL. XXXIII. No. 49. Jersey City, N. J., Monday, March 2, 1925. THREE CENTS

Воєнні „морські великани перестарілі супроти літаків“.

ВАШИНГТОН, 27. лютого. — Комітет палати послів, котрий розслїджує справу воєнної фльоти, почав нині наново свої переслухання. Межи свідками станув спенсіонований віцеадмірал американської фльоти Вілїєм Симс, котрий виступив з поглядами, наскрізь подібними до поглядів ґенерала Мичела, себто, що модерні морські великани „дредноти“ є вже перестарілим оруддєм проти літаків і бальонів.

Симс висмівав заяву морського міністра Вилбера, котрий виступив був в обороні воєнних кораблів. Симс називав теж ґенеральну раду фльоти бандою старих людий, які бояться новини.

ФРАНЦІЯ ЗНОВА ПІДНІМАЄ СПРАВУ ДОВГІВ.

ВАШИНГТОН, 27. лютого. — Новий французький представник Дєшнер відбув нині зі секретарем скарбу Мелоном конференцію в справі сплати французьких воєнних довгів.

Конференція мала обмежитися до того, що французький представник довідався, яке становище в справі французьких довгів займає американський уряд. Дешнер не предкладав ніякої пропозиції в імени французького уряду.

ЛОНҐВОРТ БУДЕ СЛІДУЮЧИМ ПРЕЗИДЕНТОМ ПАЛАТИ ПОСЛІВ КОНҐРЕСУ.

ВАШИНҐТОН, 27. лютого. — Завзята боротьба за президентуру в палаті послів слідуючого конґресу вже покінчилася. Більшість републиканських конґресменів на своїй партійній нараді рішила вибрати на се становище огайського конґресмена Никласа Лонґворта.

ХОТІЛИ ПЕРЕРВАТИ РОСПРАВУ ЗА ФЕДЕРАЛЬНУ НАФТУ,

ШЕЙН, Вайоминг, 27. лютого. — Федеральний суд, перед котрим велася росправа за уневажнєнне контрактів найму публичних нафтових ґрунтів приватним людям, не дозволив урядови, який позиває, відложити справу на пізнійше для кращого підготовання процесу.

ХОЧУТЬ ЧУТИ ҐРАФА КАРОЛІ.

НЮ ЙОРК, 27. лютого. — З огляду на те, що департмент стейту вже зняв з ґрафа Каролі, бувшого першого президента мадярської републики, обіцянку мовчанки, приятелі ґрафа домагаються тепер, щоби він дав публичну відповідь своїм ворогам, які нападали на нього в мадярських ґазетах в Америці.

СУД ОСУДЖУЄ АРЕШТ КОРАБЛЯ НА МОРЮ.

БОСТОН, 27. лютого. — Федеральний суд признав нині арештоване британійського бутлеґерського корабля Марджорі Е. Бекмена безправним, бо воно сталося поза обрубом прибережної полоси, обнятої договором межи Америкою а Анґлією.

Після сього договору полоса обнимає всі прибережні води до лінії, до котрої можна від берега доїхати за годину. Прибережна сторожа й казала, що до місця, де захоплено анґлійських бутлеґерів можна заїхати за годину, але суд признав, що договір мав на думці, не скорі лодки прибережної сторожі, а кораблі звичайної скорости.

ЧИСЛО ПЯНИХ ВІЗНИКІВ НЕ ЗМЕНЧАЄТЬСЯ.

НЮ ЙОРК, 27. лютого. — Як видно з обчислень стейтового автомобілевого бюра, число нещасних випадків, спричинених пяньством шоферів автів, не зменчується ні трохи. За послідні 3 місяці се бюро відобрало 335 автомобілевих лайсенсів за те, що шофер поводив автом у пяному стані.

БОЖЕВІЛЛЯ ВІД НЕОСТОРОЖНОЇ ЇЗДИ.

НЮ ЙОРК, 27. лютого. — Нюйорська поліція переловила в Бруклині Михайла Ґуцца, котрий їдучи автом, розбив на смерть одного прохожого. Коли полісмен підійшов арештувати Ґуцца, він находився в полупритомнім стані, а на поліційній стації зовсім збожеволів так, що на нього треба було наложити плащ безпеченьства. Причиною божевілля була свідомість, що він убив людину.

ЗЕЛІЗНИЧІ РОБІТНИКИ МЕКСИКА СТАЮТЬ УРЯДНИКАМИ ДЕРЖАВИ.

МЕКСИКО, 27. лютого. — На основі президіяльного декрету, який оголоситься завтра, всі робітники державних зелізниць Мексика станугь з днем 1. марта державними урядниками.

ЮВИЛЕЙ ЗЕЛІЗНИЦІ.

НЮ ЙОРК, 27. лютого. — Зелізниця Болтиморе енд Огайо Рейлровд обходить нині свій 98-літний ювилей існовання. Вона каже, що вона була першою зелізницею в Америці, що перевозила без розбору всіх пасажирів і товари. Угольний камінь під неї положено в 1828 році.

ГЕРОЙСЬКА МЕДАЛЯ ЗА ВРАТОВАННЄ СОБАК

Ню Йорк, 27. лютого. — Нюйорська Жіноча Ліґа для звірят постановила надати медалю геройства пані Донетовій, котра недавно вратувала 6 псів, які попали в полонку на озері Вудлендс.

ВЕЛИКИЙ ПОЖАР.

Бервик, Па. 27. лютого. — Три пожари навістили се місто в одному дні. Згоріла наперед відливальна підприємства Америкен Кар енд Фаундрі Ко., зі шкодою на три чверти міліона. Горіли опісля доми робітників. Тут один чоловік, Ментро Ототис на імя погорів на смерть в домі Марії Федас, що мав занятися від занадто розпеченої печи. Підчас гашення пожарів богато сторожів віднесло тяжкі ушкодження тіла.

ФАРМЕРСЬКІ ДІТИ БЕЗ МОЛОКА.

Ню Йорк, 27. лютого. — В готели Пенсильвенії відбулася триднева конвенція кооперативного відділу федерального департаменту рільництва. На конференцію зібралося кілька сот учасників з усіх східних стейтів.

Одна з бесідниць на конференції підняла цікаву річ. Говорила вона, що американські фармери віддають все молоко містам і не лишають його навіть для своїх дітей. Бесідниця закликала до боротьби проти сеї практики фармерів, яка грозить пониженнем стану здоровля фармерських дітий.

ЗНОВА ПРОГИБІЦІЙНІ УРЯДНИКИ ПЕРЕД СУДОМ.

Клівленд, Огайо, 27. лютого. Велика лава присяжних суддів постановила обжалувати за безправне забиранне горівки з бондованих магазинів Джошу, Расела прогибіційного директора стейту Огайо та 9 його товаришів.

ЗАБОГАТО АДВОКАТІВ.

На 1068 адвокатів львівської палати 520 припадає на сам Львів. У минулому році 73 прийшло нових, а 56 відійшло. Коли до цього додати 338 адв. кандидатів — то треба дивуватись, з чого всі вони живуть. аНдмірна скільксть злочинів, крадіжей і инших ненормальних несподіванок нашого міста не вистарчає на їх прожиток. Не диво, що адвокатський стан стає нині невдячним.

ЗІ СТАТУЇ — ГРОШІ.

У Ревалі поставлено в 1910 р. на Петровій площі памятник Петрови Вел., на спомин приєднання морських східних провінцій. Кілька років тому цю статую стягнули і поклали в подвірі одного царського хутора. Естонський уряд хоче нині мідь з цієї статуї вжити на виріб грошей.

КОНЦЕРТ КОЛЕСІВНИ У ЛЬВОВІ.

Діло пише: Хоча можна було передбачити, що концерт нашої пяністки Л. Колессівної буде у нас подією сензаційною, проте і таким словом не можна навіть приблизно означити враження, яке викликала на незвичайно численно зібраній публиці чародійна гра ґеніяльної пяністки. Сей концерт був справжнім тріюмфом мистецтва, а присьому близким для нас і дорогим святом. Навіть небувалі у нас прояви захоплення й овація, з якою зустріли пяністку слухачі по відограню українських композиторів, коли вручили їй кіш з квітами і засипали її китичками, не всилі бути показником тої потрясаючої сили враження, яке охопило всю авдиторію. Найвірнійшим доказом враження є факт, що по скінченій програмі ніодна особа не рушилася з місця, а навіть по численних надпрограмових точках ніхто не міг освотися із думкою, що пора покинути салю.

СОЮЗ ГАЛИЦЬКИХ УКРАЇНСЬКИХ КУПЦІВ.

Дня 1. лютого с. р. відбулися конституюючі Збори Повітового Гурта Союза Українських Купців в Перемишлі. Збори скликали тамошні купці-основники Яросевич, Проскурницький, Попель і Борис. Збори відкрив Яросевич, котрого вибрано і головою місц. Гурта, а до його вибору Зборам проводив дир. Ярема. Від Ради Матірного Товариства у Львові повитав Збори Голова Союза Українських Купців Ев. Мартинець, висловивши радість і щиру подяку орґанізаторам та даючи за примір працю перемиських купців иншим містам в краю, які повинні з захопленєм взятись тепер у своїх повітових містах до орґанізовання таких купецьких гуртів, щоби разом з Матірним Товариством у Львові стати одною великою і сильною становою орґанізацією. Статут і ціль Т-ва пояснив присутним у довшій промові др. Загайкевич, вказуючи зокрема всі великі користи для українського купецтва з такої станової Орґанізації. Промовець згадав також про великі заслуги пок. Івана Бориса, перемиського купця, при оснуванню Союза У. К. у Львові ще в 1906 році. На закінчення виголоси директор Лазарко, скарбник Ради Союза У. К. у Львові, річевий реферат про купецтво і його розвій в останніх 40 рр. Перемиська орґанізація купців рахує нині біля 60 членів.

ЕТНА ВІДЗИВАЄТЬСЯ.

З Риму звідомляють, що Етна від кількох днів виявляє скріплену діяльність. Кратер, що повстав підчас вибуху в маю 1923 р. отворився знову. Летуни обсервують діяльність цього кратеру.

ВІДГОМІН СТРАШНОГО ЗЛОЧИНУ.

Як відомо, підчас польсько-большевицької війни інерновано військових Жидів у таборі в Яблонному До одного з інтернованих прийшла сестра з харчами. Коли вона сама вертала з табору напали на неї польські жовніри із вартівничої сотні і заткавши уста знасилували, почім знущалися над нещасною аж до втрати притомности. Згодом виявилося, що напасники заравили дівчину невилічимою недугою, в наслідок чого вона поповнила самогубство. З кінцем 1923 р. зловлено 3 з поміж учасників страшного злочину. Суд засудив їх на 8 літ тяжкої тюрми проти чого засуджені внесли спротив до апеляційного суду. На днях апеляційний суд затвердив присуд першої інстанції.

ПРУСЬКИЙ СОЙМ.

З Берліна пишуть нам:

Президент пруського сойму, по президенті німецької републики найвизначнійший достойник державний, визначний член німецької соціяльної демократії, Бравн, уступив, бо був замішаний в ту панаму, котру тепер розкривають Німці. На його місце пруський сойм вибрав 223 голосами на 445 голосуючих своїм президентом бувшого німецького канцлера Маркса. Голосували за ним: центрум, демократи і соціяльні демократи; проти німецькі націонали і народовці. Маркс перейшов більшістю одного голосу. Така більшість дуже непевна, і довго при її помочи годі кермувати такою великою країною, як Пруси, тимбільше, що пруський сойм тішиться значною автономією. Тому, що Марксови прийдеться приєднати до своєї більшости, або ще якусь партію, або просто іти до нових виборів, розуміється з новими виборами також до райхстаку.

Останні вибори не перехилили ваги ні на право ні на ліво і тому їх вислід такий нетревалий.

КРАЖА КОРОЛІВСЬКИХ ДОРОГОЦІННОСТИЙ

На днях вкрали невідомі злочинці дорогоцінности мекленбурської династії. В числі вкрадених дорогоцінностий находилася між иншими віденська корона, цілий ряд дорогоцінних ордерів, дарунків инших суверенів і ціла маса цікавих річий.

СВЯЩЕНИК УБИВ ЖАНДАРМА.

В хорватському селі біля Беловара прийшло дня 5. лютого до сутички між офіциром жандармерії й католицьким священиком Бенковічем, котрий запротестував проти арештування кількох прихильників Радіча. Офіцир змірився крісом до священика. Священик добув револьвер і застрілив офіцира. О. Б. арештовано.

Большевики бояться, що комунізм принесе їм катастрофу

БЕРЛІН, 26. лютого. — Один з „тройки“ теперішних правителів в Росії, Сталін (Джуґашвілі) виголосив нову замітну промову про відношенне большевиків на будуче до капіталізму.

Сю промову подав дневник Правда, який виходить у Москві і є органом Р. К. П. (російської комуністичної партії). Виданне Правди із сею промовою наспіло сюди і викликало сензацію серед великої тутешньої російської кольонії.

В сій промові Сталін сказав, що крайно скрутне положенне Росії в теперішню пору спонукує советську владу до далеко тіснійщого співділання з приватними капіталістами ніж досі, бо інакше прийде катастрофа.

Тутешні російські політики кажуть, що се заповідь великих політично-економічних реформ в Росії.

Вони вже одержали були недавно вісти з Москви, що советська влада хоче проголосити „НЕП“ (нову економічну політику) для селянства. А саме, що вона хоче селянам признати широкі права приватної торговлі і торговельної організації.

Тепер виходить, що советська влада у крайній скруті хоче знову признати більше прав і свободи російським капіталістам по містах, щоб обновити торговлю на більшу скалю. Як відомо, вони вже були її оживили по проголошенню Леніном НЕП-а, одначе відтак їм її відібрано і передано кооперативам, та сі, по лихоліттю, яке їм нанесли большевики, не мали змоги і сили вже обновити торговлі, тим більше, що і селянство ізза зубожіння перестало купувати.

Тепер по двох руїнах, завданих приватним капіталістам большевики хотять вдруге їх приєднати новими уступками. А рівночасно хотять для них приєднати і селянство, також уступками і для нього.

Всі ті уступки в користь капіталізму, а в некористь соціялізму чи комунізму.

Ся остання промова Сталіна вказує, що большевики в розпучливому стані покидають вже швидко свій комунізм, але ніхто тут не вірить, аби і сі заходи їх вратували від постійного і постепенного походу до повного упадку.

ВЕЛИКИЙ ГОЛОД НА УКРАЇНІ.

ЛОНДОН, 27. лютого. — Тутешні дневники подають вісти з України, які сповіщають, що голод вже захопив 5 ґуберній України. Найбільший голод в Одещині.

ГЯЛЬМАР БРАНТІНҐ ПОМЕР.

СТОКГОЛМ, столиця Швеції, 24. лютого. — Сьогодня помер тут бувший премієр Гяльмар Брантінґ.

Він був довголітнім провідником шведських соціялістів. Був тричі премієром. Востанне кинув премієрство саме на місяць перед смертю. Був делеґатом Швеції в Лізі Народів і визначився там виступами проти заборчої Польщі, чим настроїв ворожо цілу „патріотичну“ Польщу проти себе, а зєднав собі симпатії Українців, яких в останніх роках був великим приятелем та оборонцем.

Він прожив 65 літ.

МЕНЬШЕ ПЮТЬ.

ЛОНДОН, 26. лютого. — В останніх роках в Анґлії зменьшилось пияцтво на половину.

Робітники пють меньше ізза ощадности, і тому, що для розваги тепер вечерами вживають радіофонів і замісць алькоголем бавляться музикою і співом.

ПОЛЬСЬКІ ЦУКРОВАРНІ ДІСТАЛИ ПОЗИЧКУ.

ВАРШАВА, 26. лютого. — Польські цукроварні дістали позичку в Анґлії в сумі $10,000,000.

БУНТИ В БОЛГАРІЇ.

РИМ, 25. лютого. — З Болгарії наспіли сюди вісти, що там в кількох місцях прокинулись революційні бунти.

В Софії, столиці Болгарії, поліція увязнила 80 офіцирів, а між ними і головного команданта, Цекова.

Також зачало там правительство боротьбу проти комуністів і видало декрет, яким установлює кару смерти за участь у політичних вбийствах аби змовах на житте людий.

По других місцевостях Болгарії вибухли селянські бунти, які викликали приклонники покійного Стамбулійського.

Останні вісти подають, що правительство Цанкова проголосило воєнний стан в цілій Болгарії.

РОБЛЯТЬ СТРАЙКОЛОМАМИ У ЧУЖОМУ КРАЮ.

ШАНҐАЙ, Китай, 26. лютого. — 40,000 китайських робітників тутешніх японських бавовняних фабрик страйкують вже 17 днів.

Одначе Японці набирають страйколомів і сподіваються небавком обновити роботи у фабриках.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи:	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
В Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ОСУД РОСІЙСЬКОЇ ІМІГРАЦІЇ

Минувшого тижня відбулася в Ню Йорку конференція російської секції американської комуністичної партії. Головною ціллю конференції було піддержати партійний орган та розвести ширшу агітацію за партією. Підчас дебати над сими справами вийшли на яв цікаві факти, які кидають незвичайно ярке світло на популярність московського комунізму серед своїх рідних земляків в Америці.

Межи инчим конференція приняла до відома рапорт референта, в котрому говориться, що в той самий час, як большевицька агітація поступала серед кождої іміґрантської ґрупи в Америці, серед Росіян вона слабла й слабла, аж дійшла до того, що большевизм серед Росіян тепер на вимертю. Референт говорив далі про долю органу російських комуністів в Америці та розкривав його тяжке положенне. „Чому воно так", говорив референт, „що наш російський орґан не потрафив викликати прихильного відзиву серед поважного числа безпартійних російських робітників? Се є факт, на котрий нам не треба замикати очий. Чомуж воно так, що сей орґан зискав собі піддержку так малого числа робітників?".

Щоби виводи референта не осталися голословними, він подав на се факти. Показується з наведених ним фактів, що російська секція серед американської комуністичної партії начисляла при кінці 1924 року всего 957 платячих свої вкладки членів. Значить, не було їх навіть тисячки. Справді образ страшного упадку.

Так виглядають факти. Причини сих фактів найти не тяжко. Справді, чому воно так, що большевизм не робить ніякого поступу серед російських робітників в Америці? Се певно замітний факт. Коли хто повинен одушевлятися комунізмом, то передовсім російські робітники? Чомуж вони одушевляються ним менче всіх других?

Відповідь на се питанне може бути лишень одна. Російські робітники в Америці комунізмом одушевляються менче від робітників других іміґрацій тому, бо російські робітники знають російський комуністичний уряд та порядок краще від другихробітників. Вони дістають зі старого краю листи очевидців, в яких рай, зладжений робітникам і селянам, описаний самими селянами й робітниками, кревняками їх американських братів. Після сих листів і кермується опінія російської іміґрації в Америці. І ся власне опінія є найвиразнійшим осудом вартости комуністичної політики.

УКРАЇНСЬКА СЕРЕДНЯ ШКОЛА В БРАЗИЛІЇ

Бразилійський тижневик Український Хлібороб, який редаґує відомий наш писменник Петро Карманський, повідомляє у виданню із 17-ого січня с. р., що орґанізація Український Союз в Бразилії відкривае з днем 1-ого лютого с. р. в місті Порто (**Porto Uniao, Sta. Catharina, Parana, Brazil**) середню школу для ураїнських дітий, в якій будуть учити по українськи і португальски (урядова бразилійська мова).

Ціль школи дати на протязі 3 років навчання знанне, потрібне для осягнення урядових і торговельно-банкових посад.

Се зробила маленька 40-тисячна українська іміґрація в Бразилії, але більша, пів-міліонова українська іміґрація в Злучених Державах ще на таку школу не спромоглася.

ПРОТИ ЛАТИНЩЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕРКВИ

Дня 8-ого лютого с. р. вполудне велика саля Музичного Інституту у Львові виповнилась по береги львівськими громадянами, які зібралися в числі до 2 тисяч, щоби запротестувати проти латинізації греко-католицької церкви. Між присутними можна було побачити найвизначнійших представників нашого громадянства, голов і керманичів народніх установ, та взагалі репрезентантів орґанізацій міста і його найдальших передмість

О 12 годині вступив на трибуну сивоголовий провідник галицько-українського народу през. Юліян Романчук. Саля загомоніла невмовкаючими оплесками й окликами „Слава". І поплили з його уст важкі, наболілі слова обвинувачення проти тих, які в першу чергу повинні йти з народом, а які своїми запорядженнями розбивають народню єдність.

Обнявши формальний провід зборів, през. Романчук предложив на технічного провідника зібрання д-ра Михайла Волощина, заст. голови церковно-народнього комітету. На секретаря зборів покликано дра Олександра Марітчака. При „поліційному" столі заняли місця надком. Ваґнер і ком. Бехметюк.

Річевий і вичерпуючий реферат на тему взаємин української церкви з Римом, про запоручені Римом права та що пляни перевести златинщенне нашого народу виголосив др. Богдан Барвінський. Реферат дра Барвінського переривали зібрані рясними оплесками й окликами обурення на адресу целібатних зачинщиків.

Після того відчитано резолюції, які одноголосно принято. Ширший звіт подамо за Ділом завтра.

ЧЕКА В НІМЕЧЧИНІ

З Берліна пише наш кореспондент:

Недавно розпочався перед судом для охорони републики в Ляйпціґу процес, котрого значінне виходить далеко поза рамці кодексу. **Се процес проти Чеки в Німеччині.**

Що таке російська Чека, кождий з нас знає. Се жорстока інституція для винищення людий, особливо інтеліґентних, на котрих паде підозрінне, що вони неприхильно ставляться до большевизму.

Але, що російська Чека має свої відділи також в інших державах, того ніхто не сподівався.

А воно не маловажне для людий. Бо раз такі філії істнують і дістають свої прикази з Москви, так значить, ніхто з людий, котрі не поклоняються большевицькому червоному тельцеви, не може бути певний свого життя. Тому то, як кажу, ляйпціґський процес набирае набирає окремого, світового, навіть історичного значіння. З нього виходить, що російська Чека, яко небезпечний поліп пустила свої мацки по цілім світі.

І тому то на ляйпціґський процес явились представники німецького і заграничного дневникарства, так численно як ніколи передще.

Державна влада, маючи певні докази істновання російської Чеки в Німеччині, мусіла добре подбати про охорону суду на час сензаційного процесу.

Суд обведено охоронним кордоном, котрого без леґітимації переступити не вільно. В судовому будинку, повно поліції. Поліція в салі розправ. Обжалуваних пильнують поліціянти.

На лаві обжалуваних засіло 16 членів Чеки, здебільша з робітничих кругів.

Перший день минув на формальних переправах між судом і оборонцями. Оборонці хотіли позбутись предсідателя трибуналу д-ра Ніднера, котрого вони підозрівають в неприхильности до большевизму, а суддя повинен бути безсторонний. Бажанне, розуміється, надто важке до переведення.

Що ли шпізно увечір приступлено до самої розправи. Із зізнань обжалуваного Наймана, котрий застрілив Равша за те, що він нібито зраджував німецьких большевиків, виявилось, що Чека в Німеччині істнує Найман заявив, що цілею комуністів у Німеччині є заведенне диктатури пролетаріяту і советів на московський зразок. Він признав, що екзекутива в Москві має своїх делеґатів в комуністичних орґанізаціях ріжних країв і держав. Німецька комуністична партія приготовляла переворот в Німеччині при помочі військової большевицької орґанізації. На її чолі стояв Москаль, Кляйнс (може російський Жид). Ся орґанізація працювала з московським генералом Вольфом (російським Німцем) і мала свій ґенеральний штаб, котрий в більшости складався з Москалів. Сей штаб складався з кількох відділів. На чолі одного з них стояв посол до німецького парляменту Гекерт. Два інші відділи провадили посли Кац і Еберляйн. На чолі відділу, що здобував збрую, стояв посол Пік.

Чека се виконний орґан німецької комуністичної орґанізації. Її завданнем було усувати небажаних для большевиків людий. По застріленню Равша стояв на черзі генерал Сект, але атентати на нього не вдавались, аж вкінці прийшов з Москви приказ лишити Секта при життю, бо атентат на нього для большевизму покищо небажаний.

Були також пляновані атентати на Стіннеса і на великого промисловця Борзіґа, а також і на богато других ворогів большевизму в полудневій Німеччині. Але там і розкрито ту орґанізацію. Поліція поступала скоро й рішучо. Перешукано навіть будинок парляменту, де в пультах комуністичних послів знайдено богато компромітуючого матеріялу. Таким чином вже переслуханне першого обжалуваного, котрий також провадив один відділ большевицької терористичної орґанізації, ствердило істнованне Чеки в Німеччині. Сподіватись треба, що дальший хід процесу принесе ще неодну цікаву несподіванку і кине нове світло на большевицьку небезпеку, не тільки в Німеччині але і в цілому світі.

С. Н.

ЯК ДОВІДУЮТЬСЯ ПРО ГОЛОД НА УКРАЇНІ.

Офіціяльно стверджується, що вже наприкінці грудня на Україні не було продажного хліба. Харківський „Комуніст" ще 30. грудня признався, що урядова хлібозаготовча кампанія закінчилась на Україні крахом. Програму українського мукомольного тресту вже зменшено на 30 прц. закривається 18 мукомольних підприємств з числом робітників до 1000. Але й це не поможе. Довіз зерна на державні млини все зменшується, й „перед низкою губерній стоїть питання про додаткову консервацію (попросту: закриття) низки мукомольних підприємств".

Рівночасно київський кореспондент „Ек. Ж." (ч. 357) писав, що на Київщині „виявилася недостача до 9 міл. пудів основних хлібних культур". Постачання хліба дуже незначне. Та сама часопись у числі від 9. січня вже повідомляє, що з України та Північного Кавказу, як з „районів, охоплених недородом", появились в уральській области, Буш республіці та Сибіру численні скупщики хліба. Шкода тільки, що й там хліба купити не можна.

Перед таким фактом сама РКП. мусить капітулювати і в московській „Правді" з дня 10. січня читаємо: На початку хлібної кампанії ми зробили поважну помилку. Ми переоцінили кількість хлібних [illegible]ків". Та практичних висновків з цього признання совітська влада не робить ніяких. Навпаки держорґани захожуються коло дальшого вивозу хліба з України. Як довідуємося з „Ек. Ж." (ч. 5) з України постановлено вивезти за кордон на 30 міл. карб. збіжжа, в першу чергу кукурузи та ячменю. А рівночасно радянська влада купує хліб за кордоном! Як повідомляється з Торонто (Канада), радянська влада закупила через „Мейпл Ліф Мілінг Ко" 120 тисяч мішків пшеничного борошна. Разом з тим совітські аґенти ведуть переговори про закупку збіжжа на Маллярщині.

Одна рука вивозить, а друга ввозить, — така політика булаб чистим божевіллем, навіть з погляду самих большевиків. Але в цім ніби то божевіллю є певна система. Одна рука вивозить з України, а друга ввозить ...кудись инде.

УКРАЇНЦІ, БЕРІТЬСЯ ДО КООПЕРАТИВНИХ ДОМІВ!

(Допись з Ню Йорку).

Не всі, хоч і богаті, родини Американців живуть у власних домах. Много з них оплачує високі ренти по ріжних „епартмент-гавзах", як приміром в Ню Йорку на т. зв. Риверсайд Драйв і по других улицях горі міста, де повно великих домів, що в них живуть десятки родин.

Та видно, що вже й заможнійші Американці врешті решт переконались, що плаченне рентів се пропащий гріш, коли беруться на спосіб і закладають кооперативні спілки для будови власних домів.

Зовсім проста річ. Збирається 5, 10 і більше родин; вкладають відповідну суму гроша; купують землю в найкрасшій околиці міста і будують для себе доми з такими вигодами, про які в урхливих осередках міста й не можна подумати.

В сей спосіб позбуваються не лише зненавиджених лендлордів, але й увільнюються від плачення ренту, бо сі доми се власність мешканців-кооператорів.

Отак роблять розумні Американці, Фінляндці, Німці і другі.

От вчера була новинка, що державний секретар Гюс, котрий вертається на другий місяць з Вашингтону до Ню Йорку, купив собі не окремий власний дім, але одно мешканне (епартмент) у великому кооперативному домі на кількадесять родин, що його будова якраз тепер викінчується.

Чому-ж і нам Українцям не іти за приміром розумних людий? Невже нашим родинам живеться красше в тісних і брудних мурах перелюдненого міста в порівнанню з тими, що мають змогу жити в палатах? Що остає кождій нашій родині за се, що вічно платимо сі ренти, які з кождою зміною нових „лендлордів" скачуть все висще і висще. Крім посвідок за заплачений рент нічим більше не можемо похвалитися. А не заплатимо ренту за один місяць, так силоміць з хати викинуть.

Тому слід і нашим родинам подумати і здорово застановитись над добром власним і добром своїх дітий.

Зрозуміла річ, що не всякого стати на свій власний дім, хотяй щирі бажання і мрії про власну хату в кождого з нас є, але через брак відповідної суми гроша наші бажання і мрії остають ними, і на тім конець.

І тут ідея кооперативних домів являється великою помочю і добром для наших бідних родин, одиноким виходом на шлях до поліпшення власного добробуту, сього нужденного життя в новій прибраній Вітчині.

Як братись за діло кооперативних домів серед наших громадян? Се річ не така вже трудна. Треба лиш доброї волі й охоти до праці.

Кождий Українець батько, повинен справу кооперативних домів обговорити у себе дома з родиною, а тоді шукати за сусідами. Зібратись разом і порозумітись як слід, можуть Українці удатись до фінляндських кооперативних спілок, які дуже гарно розвиваються майже в кождому більшому місті Америки, а вони з певностю не відмовлять поради.

Візьмім на [illegible] 12 наших родин, що можуть дати вкладу по 500 дол. на кооперативний дім, що зробить для спілки 6.000 дол. Один акер землі в найкрасшій околиці близко міста можна задаткувати одною тисячкою, а з рештою сміло можна приступати до контракту на будову великого мурованого дому на 12 родин, так що кожда родина мати-ме до розпорядимости цілий т. зв. „лет" по 5 чи більше кімнат з найновійшими і модерними удосконаленими і вимогами.

Дім, скажім коштував би аж [illegible]0,000 дол. Готівкою заплачено 5,000. Відтак затягнено би „морґеч" на 6%, то по обчисленню всіх процентів і рат за землю і дім по 35 дол. місячно, **в протягу 7 літ, кооперативна спілка виплачує і доми і землю на власність мешканців-кооператорів.** Сі мешкання вже будуть їх власностю на віки і вони вже не будуть платити ренту.

Із землею, яка остає, робиться все, що потрібне для господарства і родинного життя. Завести спільний садок, де можнаб літом в холодку посидіти; дальше — загороду для діточих забав, а решту поділити на грядки так, щоб кожда господиня мала свою грядку та не потребувала купувати „закришки до юшки".

При добрій згоді та вирозумінню дасться все зробити і спільними силами, і при малих грошах можна поправити долю свою і своїх дітий.

Треба лиш хотіти взятись за діло.

Від себе заявляю, що я з родиною готовий приступити до такої спілки, як лише знайдуться другі охочі. І хто з наших громадян подiлює висше подану гадку, дайте знати. А коли такий кооперативний дім лище один зорґанізується, то будьмо певні, що за нами підуть всі наші родини по більших містах Америки.

Приходіть або пишіть на адресу: Peter Zadoretsky, 8 St. Mark's Pl. New York City.

UKRAINIAN IMPS AND GOBLINS.

There is nothing the Ukrainian loves better, says one who has lived in Southern Russia, than a practical joke. So it is only natural that to the spirits who haunt the ovens, the chimneys, the rivers and the woods in the rural districts of the Ukraine should be attributed many antics. The peasants and children are firmly convinced that the bogy man or whatever it is that prowls around unseen will get the unsuspecting if they "don't watch out."

Since the eighth century the mischievous doings of these Ukraine goblins have come down in legend to succeeding generations—generations that have now produced a young artist, one Mykola Butowytsch, who has perpetuated these tormenters of his fathers in blocks of wood. The first copies of his quaint woodcuts have just reached this country and show the more famous of the elfish folk at their pranks.

There is Rusalka, the mermaid, who lives in the river. Young people who have a predilection for bathing at night are her particular victims. For Rusalka lures you to the water with her great beauty, embraces you and tickles you till you die. She is said to be responsible for the expression "tickled to death." Unhappy girls crossed in love sometimes seek the river and subsequently become, so runs the tale, mermaids like Rusalka.

Vidma is another disquieting lady who has a hand in many small domestic tragedies. When the milk sours or things break it is a sure sign that this old hag is somewhere about. But no self-respecting Ukrainian peasant would ever admit aloud that he suspected her. So the conviction that it is unwise to talk about one's bad luck has grown up among them. Like our own Hallow-en witches, Vidma bestrides the broomstick when she goes journeying.

Friendly spirits, too, there are, and Domovyk is conceded by his countrymen to be one of the friendliest. He is pictured in the typical costume of the Ukrainian peasant, embroidered shirt, broad trousers, wide belt, a long mustache adding an adroit touch. But he is said to be a temperamental fellow and likely to play hob with those who forget to leave the best food out for him. When the milk is gone in the morning it is a sign that Domovyk has been around and that he was pleased with his repast. Nor should your faith in this merry friend be shaken, even though the family cat licks her chops rather more contentedly than usual in the morning.

Then there is Mavka, who loves the woods. In the wood block reproduction of her she sits on a big black bear with a rabbit in one hand and an owl in the other, for she is the little friend of all the forest animals. When the peasants walking in the woods hear a strange voice singing or a faraway silvery laugh, they know it is Mavka and some day they will meet her face to face.

Another witch of the woods is Chubaister, middle-aged and tricky. High favorite with no one but the owl, the bear and the squirrel, he takes his revenge by following close behind all those caught in the woods at night, sticking them with sharp spikes and thrusting branches in their way to make them stumble.

(New York Times Magazine, February 15, 1925).

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

Елізабет, Н. Дж. В Елізабет живе споре число Українців; точного числа годі подати, однак кажуть звиш дві тисячі.

Поминувши кілька одиниць, які займаються торговлею, решта це фабричні робітники.

Яка третина зі згаданого вгорі числа є зорганізована в місцевих товариствах, які належуть до запомогових орґанізацій. Також суть дві орхестри та два Спів. Т-ва.

Великий і видний крок вперед, головно в напрямі зцентралізовання цих Товариств до якоїсь спільної цілі, зроблено при кінци 1924 р., коли то набуто реальність звісну тепер як Укр. Нар. Дім.

Коли перед тим всякі заходи, щоби обєднати ці Т-ва для якоїсь спільної цілі все стрічали неповодження, то з хвилею купна У. Н. Дому обставини змінились. Всі Т-ва признали потребу такої інституції і всі без ріжниці вступили в члени У. Н. Дому. Таким робом У. Н. Дім обєднує тепер всі укр. Т-ва, які суть в Елізабет в числі одинайцять.

Коли так йшла горячкова робота, щоби дім поставити на трівких основах, адвокат, який переводить купно реальности з нашої сторони, винайщов, що одна зі шістьох лот на якій суть вабудовання, є записана що на ній нічо не може бути опріч якоїсь англійської церкви. Треба отже цю записку знести, бо ми купили реальність на Нар. Дім. А що ці які записали згадану лоту давно повмерали, то справу до порішення віддано до стейтового супрім-корту, бо тілько там можуть тую записку уневажнити.

Тим самим справа проволіклась і дала нагоду до ріжних міркувань. Однак є запевнення, що цими днями прийде рішення і то в нашу користь. Отже нехай ті, яких це обходить, знають, що нема жадного страху, що дім не буде наш або що гроші пропадуть; навіть якби дім не опинивсь в наших руках зі згаданих причин то ми завдаток дістанемо назад і будемо глядіти за другим місцем.

Сяк чи так, коли вже прийде рішення повідомиться про то всіх членів У. Н. Дому.

В між часі за згодою властителів ми взяли дім в своє повне розпорядження. Дім є отворений що вечера і кожний може там зайти чи почитати що, чи побалакати в товаристві.

В неділю 22-го лютого відбулося вже в домі гарне укр. представленне під н.: „Нечиста сила", яке відограло Укр. Спів. Тов. в дохід У. Н. Дому. Галя була заповнена і доходу буде около $200.00.

Приємне враження зробив виступ дітий з укр. школи перед представленнєм, які відспівали кілька укр. пісень під проводом Н. Сірого.

Годиться зазначити, що зарядом У. Н. Дому рішено, що цего року мається відсвяткувати від імени Укр. Нар. Дому роковини незабутного нашого Тараса Шевченка.

Приготовання йде, щоби злучити до виступу обидва співацькі Т-ва і музики. Також є в проекті оснувати читальню і біблiотеку, як також намічено давати систематично лекції та відчити на ріжні теми. Першу таку лекцію започатковується в неділю пополудни о другій годині, дня 8. марта в гали У. Н. Дому, з Гісторії України. Без сумніву, що лекції та відчити, це один зі способів, яким набувається більшого знання і тому є надія, що ніхто з Укр не омине нагоди, щоб бути на таких лекціях.

Отже помало але певно і сміло йдім вперед, хоть може стрінем перешкоди й неповодження, але в єдности і солідарности все поборем. — М. Г.

КОНВЕНЦІЙНІ ПРОЄКТИ.

55.

Гемтремк, Дітройт, Миш.

Тов. ім. М. Шашкевича від. 94 У.Н.С. просить Шановних делегатів розважити тих пару точок, які тов. подає від своїх членів в часописи нашої організації У.Н.С.

1. Орган Свобода, щоби виходила на далі денником в побільшенню на 6 сторін.

2. §. 237 каже, що "як член змінить посмертне якої би небудь кляси, мусить платити тоді після того віку, в якім змінив посмертне.

Ми члени від. 94., бажаємо, щоби даний член, котрий стоїть довший час а не виступав ніколи з У. Н. С., а зміняє клясу обезпечення, щоби даний член мав такий привілей, щоб платив після того віку, як вступав перший раз до У.Н.С., тоді полекшиться даним членам до підвисшення.

3. Щоб на другі конвенція почалася о 8 годині рано, а не в першій, бо делегати прибувають на час, тож 5 годин часу марнувати без потреби, а У. Н. С. тратить поважну суму гроша. як світ поступає вперед так ми мусимо поступати.

4. Щоби §. 167. змінити, з тої причини, що тота сума запомоги, за утрату якоїсь части тіла дуже сумна.

5. Щоби шановні делегати на конвенції не забули за тих членів, котрі хорують на невилічиму хоробу, а від. У.Н.С. поносить великі тягарі; то щоб У.Н.С. взяв їх під свою опіку і занявся санітарно.

6. Щоб У.Н.С. мав свій сиротинець, бо минувша конвенція вибрала комітет в тій справі до порозуміння з другими організаціями, однак справа зостала, бо нема згоди між нашими організаціями, а ся залежить від нас самих членів; се справа важна. Надалі У.Н.С. мусить свій сиротинець мати для своїх членів.

7. Щоб на будуче головна екзекутива не надавала сама інспекторів, але аби кождий відділ в своїм окрузі мав свободу слова і вибору двох членів на інспектора, а гол. екзекутива малаби затвердити одного з двох. Бо минувшина показала, що не є практично, що екзекутива сама надала інспектора; примір стейт Мичиґен.

8. Щоби головні урядники і Редактори після конвенції не побирали дієти, бо они мають платню звичайну.

9. Щоби в случаю опорожнення місця в уряді У.Н.С. було принято нового робітника через референдум усіх членів, а не аби головна екзекутива сама надавала. Екзекутива має поставити кандидатів з кождого стейту одного, під референдум усіх відділів?

10. Щоби головні урядники і Редактори дістали плату саму, що була ухвалена минувшої конвенції?

11. Щоби календарі давати членам, як річний дарунок.

12. Тов. бажає, щоби слідуюча конвенція відбудася в місті Дітройт, Миш, Нехай Шан. делегати з усіх сторін Америки запізнають промислове місто Дітройт. Тож Шан. делегати подбайте, щоб з тої конвенції вийшли добрі користи для укр. народу тут і в рідним краю. Гаразд!

За уряд Тов. ім. М. Шашкевича, від. 94.:
Андрей Патра, предсідатель;
Йосиф Морозовський, кас.
Іван Курчак, секретар.

56.

Фініксвил, Па.

Піддаю під розвагу:

1. Щоби конвенція відбувалася, що 4 роки, а як би була якась важна справа, а до конвенції булоб еще довго чекати то щоби таку справу дати під голосовання членів.

2. Щоби головні урядники У.Н.С. не були диктаторами на конвенції, як що делегати хочуть ухвалити, то головні урядники зараз кричуть, що право не позваляе, бо через таке „право не позволяе" У.Н.С. стратив яких 15,000 членів.

3. Щоби молодечей департамент зреформувати так, щоби члени У.Н.С. обеспечували своїх дітей в У.Н.С., а не по чужих організаціях, а о через ту причину, що чужі організації дають більшу користь, як У.Н.С. Бо як може „Соединение гр. кат. Русских Братств" за такі самі вкладки, як і в Союзі виплачувати по трох роках 400 дол. посмертного, а союз, аж по 14 роках?! Отже головні урядники У.Н.С. дляччого другим подібним організаціям право дозволяе, а У.Н.С. ні? Я так думаю, що право є одно, як до У.Н.С., і до С. гр.-кат. Р. Б.

Делегати, зреформуйте молодечий департамент, так, як має „Соединеніе", як не ліпше, бо в молодечім департаменті У.Н.С.

4. Щоби більше ніяких фондів не заводити, а ні що суть, щоби не підвисшати, бо і так У.Н.С. має більші фонди, як другі подібні організації.

5. Як член платить без перестанку 20 років, щоби дати такому членови, якусь полекшу в плаченню місячних вкладок.

66. Такі члени, котрі не уміють читати по українськи, щоби були звільнені від примусового побирання „Свободи", бо вони й так ніякої користи зі „Свободи не мають.

7. Щоби для дітий видавати газетку, бодай раз на місяць.

8. Що до сиротинця, то було добре, щоби й другі українські організації приєднати до сего, бо на самий У.Н.С. то булоби за тяжко.

При кінци желаю Шан. Делегатам успіху в користь і розвиток У.Н.С.

Дмитро Савчин.
предсід. від.321

57.

Нюарк, Н. Дж.

Під розвагу делегатам піддаю оті точки:

1. Щоби У.Н.С. оставсь надалі запомоговою організацією.

2. Члени, що стоять в У.Н.С. 25 літ, щоби еще за життя такий член отримав половину суми грошей зі свого посмертного, а друга половина оставалася, як посмертне. Місячне такий член платив би дальше до Союза, як платив при вступі до нього.

3. Діти, котрі платять від 1. року життя до Союза, щоби таким дітям виплачувати надгороду в сумі 100 дол., коли від 5 року життя вступає виплачувати надгороду в сумі 75 дол., від 10 року — 50 дол., від 15 року — 25 дол., і то тільки таким дітям, котрі перейдуть до кляси повнолітних членів. А надгороду малоби виплатити в 21 році життя.. Я думаю, що тут жадної страти ніхто не поносилби, а користь булаб велика для Союза молодечого департаменту, а пізніще і для старечого, або так званих повнолітних членів.

4. Що до сиротинця і дому старців, я пропоную, що таке діло треба почати. Навіть декотрі проектодавці ставлять купувати землю під таку інституцію. Воно правда, гарна думка. Чи не добре було би, як би конвенція піднесла такий клич, щоб всі українські запомогові союзи взялися до такого діла, всі спільно за се діло і почати. Бож на що ж нам булоб таке робити самим, коли і в тамтих організаціях є також сироти і старці і тому я раджу, разом до такого діла. І такий сиротинець мавби бути під контролею представників тих організацій, а не під сестрами жалібницями.

5. Кальендар, як книжка, щоби не коштував більше, як 25 цнт. бо даром я не думаю, ни се годен видати, щоби не потягло за собою досить гроша. І тому требаб так покрити його видання, як попереднійше, хоть 25 цнт.

6. Наш орган Свобода, я пропоную, щоби його справити троха хоть в такий спосіб, щоби більше писати наукових статей, а менше накидатися на Радянський Союз, а з осібна на Радянську Україну, Я не перечу, щоб не критикувати в денім.

I місце дати на дописі всім членам, щоби писали на всі теми і без ріжниці партій, то може ми в такий спосіб зговоримось та знайдемо причину, чому так розбиті наші сили, і де ті сили зібрати на котрій части української землі? Щоби ми змогли прискорити визвіл Галичини, котра найгірше томиться в панській неволі.

7. Щоби осідок перенести з Джерзі Ситі десь до видніщого міста, бо Джерзі, місто дуже закурене. Я пропоную такі міста, як Трентон і Нюарк, Н. Дж.

8. Щоби конвенція на будуче відбувалася, що чотири роки. І завсіди в тім осідку, де буде осідок Союза, і через те я пропоную, щоби осідок Союзу перенести до видніщого міста, бо Джерзи Сити не надається на таке. А тим самим, колиб конвенція відбувалася в однім місци, там де осідок Союза, то миб змогли ушпарувати ті гроші, котрі побирають зелізниці за перевіз союзових книг і документів та всяких паперів на конвенцію. Сі гроші могли би обернути на користь для України.

9. До уряду шановні делегати повинні вибрати людей, котрі до сеї праці надаються та трактують всіх членів однаково.

Т. Стоякевич.
член Т. Вільна Україна від. 152 У.Н.С.

58.

Ню Гейвен, Конн.

Подаю отсих пару стрічок, котрі уважаю за користні для розвою У.Н.С.

Щоби конвенція відбувалася що 4 роки.

2. Щоби уряд нашої славної організації був і надалі в такім порядку, як і тепер.

3. Щоби конвенція відбувалася в такім порядку, як попередних разів.

4. Щоби календар У.Н.С. діставали члени без жадної осібної доплати.

5. Щоби календар виходив в більшім обемі і як також не поміщувати жадних адвертайзментів в календари..

6. Щоби часопис Свободу побільшити до вісім сторін і щоби надалі була щоденна Свобода.

7. Щоби конвенція не ухвалювала жадних осібних фондів в більшій сумі без повідомлення членів через референдум.

8. Щоби молодечий департамент поправити в той спосіб, що наколи член належав до молодечого Союза, поверх 10 років і переходив до старших членів У. Н. С., то такому виплатити 100 дол., а коли належав до У. М. С. поверх пять років, а переходить до У.Н.С., то такому виплатити 50 дол.

9. Щоби член, котрий безперервно належить 5 років до У.Н.С. був звільнений від місячної своєї вкладки за місяць Грудень, що року, як довго такий член належить до У.Н.С.

10. Щоби головні урядники, котрі побирають сталу платню місячну, щоби не побирали жадної денної дієти пічас конвенції окрім подорожі.

11. Щоби ніякий головний урядник У. Н. С. не мав права представляти У.Н.С., яко члена якоїсь другої організації без заяви за сим більшости членів У.Н.С. через референдум.

Ігнатій Хомета.
член від. 177.

69.

Вилнемставн, Н. Дж.

Подаємо під розвагу надходячій конвенції кілька проектів:

1. Конвенція, щоби відбувалася, що 4 роки і у власнім домі.

2. Щоби остались ті самі урядники.

3. Єсли можливо, щоби на конвенції ухвалено принимати до У.М. Союзу дітей нечленів а тим збільшить У.М.С.

4. Щоби на будуче завести таку систему, як „іншуренц". Єсли член не хоче належати на посмертне, то щоби платив 20 років, а по упливі часу, щоби одержав свою належитість.

5. Єсли діти переходять до У.Н.С., щоби звертати якусь часть з вложених вкладок.

6. На будуче, щоби Союз видавав для членів календарі в дарунку.

7. Єсли можливо, щоби часопись Свобода побільшити.

8. Попираемо думки д. М. Мурашки, що до сиротинця.

9. Єсли член дожие 60 років, щоби був звільнений від плачення вкладок.

10. Щоби на будуче знести вступне. Тому, що хотячи вступити до союза мусить заплатити лікареви від 3, до 5 дол., вступне 2 дол і еще місячну вкладку, то так настрашиться що всьо покидае, а вступае до англійської асекурації.

За уряд Бр. св. Георгія, від. 307. У.Н.С.

Василь Слободян.
предс. і делегат.

60.

Бервик, Па.

Читаючи думки наших членів У.Н.С., як кождий дещо радить, як могли бути ліпше, находжу такі проекти, що і я, яко член У.Н.С. годжуся на них. Але є такі, що на мою думку булиби за тяжкі для У.Н.С..

Я є за тим, щоби часопись Свобода виходила на 4 стороні, як тепер виходить, а не на 6 або 8 стор, тому, що для робітника, кождий день є що читати чотири стороні. Колиб наша „Свобода" була і далі так редагована, як і до сего часу, то буде цілком задоволяючо, для всіх членів У.Н.С. На чотирох сторінках „Свобода" поміщує всілякі вісти політичні і новинки за котрими найцікавійше глядимо.

Що до календарів, даром, недаром...., а 25 цнт. за календар то не богато.

Можемо правду сказати кождому, що найкраща і найбогатша є організація У.Н.С! Вступаймо громадно до У.Н.С. і записуймо свої діти, бо ніхто не знае години своеї смерти.

Піддаю під розвагу слідуюче:

1. Щоби конвенція і надалі відбувалася, що чотири роки як і до тепер, бо конвенція приносить великі кошти зі собою.

2. Щоби фонд запомоговий Союза позістав надалі, бо той підвисщити і виплачувати більші суми калікам, бо це є найважнійша допомога для члена коли він вже негоден працювати.

3. Діти, котрі належать до молодечого Союза до 18 літ, щоби їм виплатити їх вкладки о скільки можна, як виплачують і инші американські компанії.

4. Коли член вступае без вступного, то лікареви за пробу мається заплатити з головної каси У.Н.С.

5. Відділовому секретареви мавби головний уряд заплатити з каси У.Н.С. за його працю.

6. Що до редакції „Свободи, то нехай останутъ ті самі, бо они працюють дуже добре і видавали часопись Свободу. цілком гарно.

Михайло Піціль.
секр. від. 164.

61.

Істон, Па.

Піддаю під розвагу делегатам:

1. Ціль нашої організації най буде, купити фарму від 300 до 400 акрів і поставити сиротинець.

Коли будемо мати наш сиротинець, то не будемо віддавати наших дітей до чужих сиротинців.

Коли ми віддаємо наших дітей, до чужих сиротинців, то ми на тім маємо велику втрату, Бо наші діти забувають за свій рідний край і за свій нарід, що навіть не хочуть чути своєї рідної мови. Коли наші діти будуть знати українську мову, то будуть знати за свій край і будуть любити свій нарід. Подумайте всі члени, як то наші діти бідують, як їх мама з ними розпращається, котра іде на другий світ. На що нам платити чужим сиротинцям, котрі за наші діти не дбають і добра не научать.

Можна навіть підвисшити фонд на пару центів на кождого члена. Много маємо також старших членів, котрі не годні працювати по фабриках, а утримання ніхто не хоче їм дати, тож годі їм собі смерть робити самим. Коли ж ми будемо мати свій сиротинець, тож ми можемо таких членів там утримати.. Нас є до 15,000 членів, тож ми всі даймо що місяця по 5 цнт. на сиротинець, то за рік будемо мато красного цента і організації поможемо побудувати красний дім.

Стефан Терлецький.
член від.134 У.Н.С.

62.

Ниагра Фолз, Н. Й.

Хотяй часопись Свободу читаю 18 літ, однак не звертав я уваги на конвенційні проекти, а тому, що не був членом У.Н.С. Днесь, я слідку пильно за кождим проектом і хотівбим, щоби У.Н.С. був завше першою і найсильнійшою організацією в прибраній нами вітчині.

Проекти до здійснення надавалибися отсі:

1. Український інститут, се річ дуже потрібна, однак, я тої гадки, що не тільки головна каса не малабися нерушати, але кождий відділ повинен дати на сю ціль, що найменше 50 дол. а той проект стане ділом.

2. Щоби головний уряд У.Н. уряд щиро працює для добра організації.

3. Часопись Свобода, щоби виходила, як до тепер, а по можности на шість сторін то булоби трохи більше до читання.

4. Мій проект есть той, що і д. Капітули, єсли можливо, щоби запровадити в У.Н.С. асекурацію на визначені літа то тоді наш нарід не піде до чужих, але будуть горнутися до своєї рідної організації.

Також дитяча табелька повинна бути поправлена в такий спосіб, що давати премію 100 долярів кождій дитині, котра належить до У.Н.С., приступивши у віці три роки, а скінчивши 18 лів і переходить до старшого департаменту. Тоді кождий член У.Н.С. запише свої діти в члени і тоді наш Союз зросте.

Іван Борак.
урядник і член від 351.

63.

Рочестер, Н. Й.

Під розвагу делегатам:

1. Подбати о свій сиротинець для членів У.Н.С.

2. Назва малаби бути „Батько У.Н.С."

3. Знести ліни на полісах.

3. Занятись українською школою, по своїм місцевостям, де є від нили У.Н.С..

5. Завести 20-літну полісу для дітий, з чого малоби звернутись три части по означеним час.

6. Завести позичкову касу на перший морґеч у відділах У.Н.С.. Відділовий уряд мавби збирати процент і рати і відсилати до головної каси У.Н.С.. Каса така під контролю відділу У.Н.С. принеслаби великі капітали для У.Н.С. і для членів.

Михаїл Паньків.
предс. Т. „Вільні Козаки", відділ 316.

64.

Ню Йорк, Н. Й.

Зближаючася конвенція У.Н. Союза, як видно з проектів делегатів, членів відіграе в життю американських Українців нову ролю.

Що будучність У.Н.С. не лежить в еміґрації зі старого краю, але в амер. молодіжи укр. походження, тому Шановні делегати повинні подбати, щоби У.Н.С. став для амер. Українців дійсно його заступником і провідником в національнім життю..

Я від себе хочу подати пару проекті:

1. Зближаючася конвенція повинна подбати, щоби справа сиротинця і дому для старців ввійшла в життя. Бо тоді кождий здорово думаючий Українець буде знав, що він і його діти будуть дійсно забезпечені.

2. Свобода повинна виходити на 8 сторін друку і повинна поміщувати наукові статті, щоби членам дати змогу обзнакомитися з історією України, літератури, ґеографії і хоть раз на тиждень поміщувати короткі оповідання наших і чужих письменників.

3. У.Н.С. повинен подбати про українську молодіж і видавати для неї тижневик в українській і англійській мовах. Такий часопись притягнувби богацько молодіжи до української книжки і мавби на них більше національний вплив.

4. Дітям, котрі є членами У. Н. С. що найменьше 12 років суми вплаченої до каси У.Н.С.

5. У.Н.С. повинен приймати дітий без ріжниці, чи родичі є членами Союза чи ні.

6. Члени, котрі платять до У.Н.С. через 25 літ повинні бути увільнені від місячних вкладок.

Михайло Гандзюк
дел. від. 66. У.Н.С.

65.

Рочестер, Н. Й.

Читаючи передконвенційні проекти нашої найбільшої орґанізації, як делегатів, так поодиноких членів і я яко делегат хочу висказати і свою думку на користь нашої славної організації, котрою є У.Н.С.:

1. Попираю думку про сиротинець. Не тому я попираю її, що вона вийшла з Рочестер, але тому, що того вимагають сироти членів і членкинь У.Н.С., котрі пропадають раз на все по других інституціях, як наприклад тут в нашій місцевости около пятьдесятеро дітий. Они вже пропали, они вже, бо коли не будуть вживати української мови Коли ми так будемо дбати про українське населення, що має зростати, то оно буде зменшуватися тут на Вашингтонський землі..

2. Що до молодечого департаменту повинні делегати застановитися, що ті молоді відділи ростуть як лобода. Коли ми не будемо тих молодих відділів пильнувати і коли старші діти не будуть ходити на мітінґи і приучуватися, як діловодство вести і брати участь разом зі старшими членами, то коли они пізніше доростуть то не будь знати нашої організації, бо тепер за них родичі платять, а коли родичів не стане, а они самі не будуть уміли провадити, або не схотять, то по нашій смерти наша організація може пропасти, як сніг на сонци.

Прийде агент з другої асекурації до хати і він скаже, що то лучше, що не треба, ходити на мітінґи, а наша дитина відкаже, як часто бувае: „Ай донт кер фор де Украйніен Бенефит Сосайди".

3. Тому я піддаю гадку, що п. делегати повинні добре застановитися над молодечим відділами. Молодечі відділи повинні мати свою часопись, тижневик, або двотижневик, щось в роді, як Американці мають („Магазин"), який повинен друкувати по українськи і англійськи. Тоді наші діти будуть могли запізнатися із історією України із життем буттєм нашого народу а через те зможуть приєднатись для української справи.

4. Я годжуся з гадкою д. Капітули, як можливо зробити „Endowment Policy" на 20 літ часу. Тоді вже нам організаторам ніхто не закидавби, що американська асекурація ему лучша, бо мае поліси, які хто хоче. Це бувби дуже великий крок вперед і це вийшлоб на користь У.Н.С.

5. Часопись повинна виходити на 4 сторін тільки дати меньший друк.

6. Редакційний комітет аби істнував на будуче тільки, щоби тих три люда відвічали за друк газети. І они малиби право рішати без головної екзекутиви У.Н.С., котрі редактори пишуть, що з них більшість членів організації задоволена. А як ні, то редакційний комітет мавби право наняти нових редакторів, коли треба.

7. На будуче головна екзекутива У.Н.С. не повинна заступати нігде і ніколи репрезентувати Український Народний Союз, хиба за згодою більшости відділів, або членів організації.

8. У.Н.С. повинен помагати закладати народні школи при відділах У.Н.С.

9. У.Н.С. повинен зичити гроші на товариські доми на перші морґечі, розуміється під таким услівєм, яке право вимагае, після кождого стейту.

10. Коли конвенція ухвалить закупити землю під сиротинець, то я би був за тим, щоби кождий член дорослий У.Н.С. дав на будову сиротинця найменше два доляри, а більше хто схоче і зможе.

Желаю делегатам найліпшого успіху для 16 конвенції і для будучого нашого покоління, щоб шановні делегати всякі справи розбирали холоднокровно, і не дивилися хто говорить, але що він говорить, чи для користи організації, чи тільки, щоби нас заманити.

Николай Стрілець.
дел. від. 316. У.Н.С.

ДОПИСІ.

ЙОРКВІЛ, О.

На читальню Просвіти в Торках повіту Перемиського зложили жертви слідуючі:

Василь Яремцьо, Петро Головіт, Петро Федаш, Михайло Горечко, Іван Мiсько, Василь Новаковський і Михайло Стахняк по $5.00; Іван Яцейко $3.00; Василь Солониний, Стах Яремцьо, Данько Ривак, Андрій Фецо, Йосиф Ясевич, Тома Собусь, Семен Гавриш і Стефан Яремцьо по $2.00; Петро Путник $1.50; І. Станько, М. Зарічний, К. Гатала, В. Кабан, С. Кабан, С. Кабан, М. Юган, І. Мазур, А. Юган, Ф. Микола, О. Мускаль, С. Малічовський, В. Яцейко, М. Мурин, І. Кметко, М. Гук, Ф. Дудик, С. Мартиник, А. Зоц по $1.00; П. Зоц, А. Чупило і Д. Станько по 50 ц.

Загальна сума є $76.00, з того оплата одного доляра, а до краю вислано $75.00 на руки Стефана Онісіка в Торках.

Збіркою занялися: В. Яремцьо, П. Головіт і Д. Ривак.

—o—

ПАЛМЕРТОН, ПА.

Щедрівка на Рідну Школу.

По короткій нараді за стараннем місцевого уряду від. 369 У. Н. Союза, що сього року підем із колядою на Рідну Школу і церкву, виголосив місцевих парох о. Бон і додав щирих слів, що се найважнійша річ школа. Але урядники церковні всі є членами нашого відділу, і просили, щоби відложити на новий рік і так ми пішли на новий рік і Йордан і що правда деякі хруні питалися, де маєм комітет, инші питали, чому не голосили в часописи. Тоді ми пішли тільки по своїх членах і так що правда всі давали щиро і принимали гарно, але були такі, що казали, що на церков бим дав, а на школу ні. А я кажу, щоб ти знав, що школа значить ти дав би, тільки біда, що ти не знаєш. Він знає запитати, де гроші з українського дня, але він може і дав так само як і на школу. Котрі є сини України то ті дали і дають і ще дадуть, а хто не дав, то ніколи не дає.

Отже я взиваю всіх щирих Українців і добрих патріотів: не дивімся на хрунів, але до праці, не дивімся на киринників, бо нам ніхто не поможе, як ми самі собі не поможемо.

Із колядою ходили отсі члени: І. Климишин, Михаіл Куба, Михаіл Марців, Стефан Новацький, Стефан Дмитрик, Ілько Березяк і Томко Пацерковський. Жертви зложили:

о. Бон, місц. парох, $2.00; І. Климишин, М. Куба, М. Марців, Ст. Новацький, Ст. Дмитрик, Ів. Вольський, Сем. Деркач, Н. Кучер, М. Кохан, Он. Мацiйканич, Ст. Цекот, Д. Мільвич, І. Гнiть, Т. Пацерковський, В. Січак, Пазя Сохон, В. Борута, Д. Вересюк, Т. Гуцалюк, М. Романищин, Д. Коцюбинський, Т. Пукас, Гр. Третяк і Макс. Савчинець по $1.00; І. Сидорак, Н. Гречишин, Н. Дячишин, В. Новак, В. Пердак, С. Кравець, В. Федорович, В. Завадій, С. Семканич, А. Фриньк, Ю. Пукас, С. Коник, П. Перегонич, І. Березяк, Д. Колтун, І. Коник, Гр. Піщик, Т. Хай, Д. Демчук, В. Іванців і Л. Шийка по 50 ц.; Д. Савчинець 40 ц.; И. Богонос 25 ц.

Разом заколядовано $37.00.

Всім жертводавцям сердечне спасибі, і тим усім колядникам, що трудилися. Жертви висилається через „Обеднанне" до краю.

М. Куба, секр. від. 369.

—o—

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ.

Коляда на Рідну Школу в Рогатині.

В Перт Амбой заснований комітет для помочі рогатинській гімназії.

Сего року комітет зайнявся колядою і заколядовано $66.40, а вислано $60.00 через Експрес Ко. впрост до Рогатина на комітет шкільний. Пересилка коштує $2.50. При ромітеті остало $1.90. Імен не подаємо, бо імена будуть поміщені в примірнику „Рогатинщина". Книжечку дістане кождий член, котрий зложив річне одного доляра. Просимо, котрий еще не дав, зложити на комітет місцевий на руки Ст. Куцей, Пилипа Щуцько або на Гр. Геба.

Тим всім, котрі зложили коляду, комітет складає сердечну подяку.

Григорій Геба, місц. секр.

АСТОРІЯ, Л. АЙ., Н. Й.

О поміч для села Фирлеїв.

Дорогі Браття! Я низше підписаний даю Вам до відома, що наше село Фирлеїв, просить нас всіх о поміч. Як Вам відомо, то в нашім селі біда і яка праця тяжка. Я мишлю, що наш обовязок конечно взяти сю справу під увагу і поспішити зі збіркою. Я подаю лист не вцілости, з причини, що там є справи особисті, але що прислали на мої руки так я даю до відома всім. Ми тут, в Ню Йорку вже діло робимо. Длятого хто може що зібрати, то прошу посилати просто до котрого небудь комітетового до Фирлеєва і разом подати імена жертводавця, або менші жертви можна післати на нище подану адресу:

Stanley Kryven, 62 Ditmars Avenue, Astoria, L. I., N. Y.

Сей лист звучить:

До Громадян з Фирлеєва, пов. Рогатин.

Дорогі Громадяни! Ми члени Читальні Просвіти з села Фирлеєва, загадалисьмо заложити кооперативу при читальни яко склеп читальняний. Але що тепер часи дуже тяжкі, що не дописання. Так ми яко комітет звертаємось до Вас дорогі Браття і Сестри, може бисьте були такі добрі і причинилися до нашої спільної праці хотяйби і найменьшими жертвами, за що ваші імена заховаємо в глибокій памяти. Не ми перші кличем до Вас о поміч, але тут дооколичні села мають велику підпору від своїх братів з Америки так і ми маєм велику надію, що і ви з села Фирлеєва не відмовите нам нашої просьби, а поспішите зі збіркою і жертвами нам на поміч в таким ділі важнім і пожиточнім, без котрого тепер тяжко жити. Так еще раз просимо: не жалуйте труду, а поможіть що ласка. Ми маємо повну надію, що невідмовите нашій просьбі. Так згори дякуємо.

ЗА КОМІТЕТ:

Михаіл Ковалишин, голова; **Андрій Верстен,** заст. голови; **Николай Олійник,** секр.

—o—

ШИКАҐО, ІЛЛ.

Коляда на рідний край.

Ще перед Різдвом Христовим на два тижні як „Січ" ім. Петра Дорошенка, сотня 5. Окр. 2. на Савт Сайд Шикаґо, Ілл., зійшлася на збори. Сотник Дм. Щумовський, хотяй по тяжких двох операціях щойно вернув зі шпиталю, ще на пів хорий прибув перепровадити збори, і не забути за народний обовязок, який кождий старшина Січей, Тов., Бр., Сестр., Співацьких Кружків і т. и. повинен памятати. Д. Д. Шумовський каже: сего року, як і кождого, маємо піддатися приказови, щоби на Різдво піти колядувати на рідний край. Ану, хто є охотник. Нараз повстали з місць майже всі. На сей великий праздник Різдва козаки-Січовики розбіглися по полудневій части міста Шикаґо, мов пастирі вифлеємські і голосили: „Христос родився, Бог воплотився во вифлеємській яскині".

Наші колядники минали людей без віри, бо шкода було часу тратити, а колядували по добрих людях, які скоро почули їх з надвору впрост в хату пускали ще й колядувати помагали, а відтак коляду дали і дякували, що їх неминали. Але були і такі, що скоро почули колядників, зараз в хаті світло гасили, однак таких було мало.

Заколядовано всіх грошей разом 190 долярів. Дня 27. січня с. р. зайшла ухвала як гроші висилати через „Обеднанне" чи впрост до краю. Ухвалено вислати гроші просто до краю і розділено:

Для Ukrainisher Studenten Verein Sitch, Strozzigasse 32, T 12. Wien uell, Austrie	$30.00
З того пів мають заслати до Берліна для Укр. Студ.	
Для Інвалідів, Ринок 10, Львів	50.00
На рідну Школу, Ринок 10, Львів	50.00
На Сироти, Земельний Банк Гіпотечний	50.00
Банк має передати до комітету сиріт у Львові ($50.00). Гроші переслано через Укр. Бюро.	
За пересилку заплачено	5.75
Разом	$185.75
Позістало в касі	$ 4.25

Честь вам Браття Січовики і вам жертводавцям, що не жалували труду і гроша на визволенне Неньки України. Щиросердечно дякую всім в імени поневоленого нашого народу в рідним краю за ваше любяче серце до него.

Ще хочу забрати трохи місця про орґанізацію в помочі для рідного краю, а саме за „Обеднанне". Як хто незнає, що така орґанізація вже є, най запитаєся того Українця, що записався бути Українцем і платить 25 ц. на місяць, або 3.00 на рік до Обеднання на визволенне рідного краю. Хто не платить народного податку, який із него може бути Українець чи Українка?

Отже ьбим дав таку пропозицію, щоби в нашій громаді вибрано комітет „уряд" Обеднання за порозуміннем всіх брацтв і товариств і взагалі цілої громади. І сей комітет мав би засилати грошј що місяця до „Обеднання". Ну побачимо, хто що на се скаже?

Бійтесь Бога люде, як довго будемо спати, вічно спати і ще раз спати. Та не тільки що ми нічого стого собі не робимо, але і вороги сміються, що ми так довго спимо.

А ну, хто перший відізветься? Не тратьмо віри, а надіймося, що і в наше вікно колись сонце загляне.

Петро Жовнірчак,
член Січи і У. Н. Союза від. 220.

ЗВІТ ЖЕРТВОДАВЦІВ

на будову „Читальні Просвіти" в Торках, пов. Перемишль, Галичина.

В місцевости Лейквуд, Оґайо, зложили слідуючі особи по $5.00: Николай Павлуцький, Григорій Онисик, Тимко Онисик, Дмитро Потажний, Петро Шугайло, Яцко Муштук. По $3.00: Михайло Павлуцький, Анна Пархоцік, Захарій Сайку. По $1.00: Олекса Грициняк, Іван Ліска, Василь Бзовий, Анна Ківку, Василь Мумрик, Михайло Мартиняк, Михайло Дзяд, Теодор Грищак, Дмитро Малецкий, Франко Віркійовський, Дмитро Клек, Іван Бабяк. По 50 ц.: Марія Небещанська, Василь Мільнічин, Григорій Бундарович, Іван Ванецький, Михайло Бабяк, Йосиф Пантилимон, Іван Дзяд, Стефан Лихва, Михайло Гудима, Казімір Шановський, Павло Бучинський, Василь Синюк. По 25 цнт.: Михайло Соха. Разом: $62.25.

Дня 10. січня вислано $60.00 на руки Стефана Онисика, касієра „Читальні Просвіти" в Торках, як також повідомлено уряд „Читальні Просвіти" листовно про вислані гроші, як було сказано в відозві поміщеній в Свободі. Гроші мають отримати в американських долярах. За посилку заплачено $3.00 то 75 ц. доложив Григорій Онисик і Николай Павлуцький. Збіркою занимався Николай Павлуцький і Григорій Онисик. Всім жертводавцям складаємо сердечну подяку. Взиваємо наших земляків, що мешкають по других місцевостях, щоби взялися до праці і помогли нашим землякам в старім краю довершити зачате ними таке славне діло як будова „Читальні Просвіти". Жертвуймо всі що хто може, на нас знаку не буде, через тоє не збідніємо, а зробимо велику прислугу нашим братям і сестрам, котрим є дуже прикро в теперішню хвилю на таку будову, однак они не жалують труду і праці, а ідуть сьміло і відважно вперед, щоби показати перед світом що в нас Українців є сила, якої жаден лютий ворог не переможе.

Комітет збірки в Лейквуд, Огайо:

Николай Павлуцький і Григорій Онисик.

ДОРАЗОВИЙ СУД НАД 14 ПОВСТАНЦЯМИ.

—o—

З Рівного на Волині пишуть:

Окружний рівенський суд, в будинках кн. Любомірського в середині великого саду, оточений від самого ранку відділами війска і десятками поліції. Напроти парку велика тюрма. В пів до 8 ранку вітвирається брама тюрми, всю дорогу замикають ряди війска і поліції, а в їхній шпалір входить 14 людей. Чути страшний брязкіт. Це дзвонять грубі кайдани, наложені на ноги обвинувачених. Кождий їхній крок то тяжкий стогін заліза. Обвинувачені страшенно перетомлені, на їх лицях видно сліди фізичних мук і терпінь. Входять на салю, де брязкіт кайдан стаю ще страшнійший і голоснійший. Предсідник трибуналу Грохольскі відкриває доразовий суд, в трибуналі вотують радники Башиньскі і Орловскі. Обвинувачує прокуратор Ходецкі боронять адвокати: сен Олександер Карпінський, др. Лев Ганкевич зі Львова і адвокати сен. Олександер Карпінський, др. Лев Ганкевич зі Львова і адвокати з уряду Ваньковіч і Жміґродзкі. З. ґенералій довідуємося, що між обвинуваченими є двох народніх учителів, один фельшер і один студент прав українського університету у Львові, який, як свою державну приналежність подає Українську Державу. Предсідник з видною усміщкою каже, що такої нема. По національности 13 Українців і один зукраїнізований Москаль, уроженець тамбовської ґубернії Йона Романов. Акт обвинувачення закидує всім обвинуваченим злочини з арт. 279 і 574, доповнені шляхом утворення диверсійної банди нищення залізничих шляхів, палення дворів і т. д., а все це в цілях грабіжі. Кваліфікує їх отже як звичайних злочинців.

Перед приступленням до відчитання внеску прокуратора, почалася боротьба за формальний хід справи. Адвокат др. Лев Ганкевич і Ваньковіч піднесли формальні заміти щодо важности доразового поступування в даній справі. Прокуратор у відповідь на це незвичайно подратований в дуже гострій формі старався опрокинути всі ті формальні недостачі. Проти цього тону і способу зареаґував адвокат др. Лев Ганкевич і підкреслив всі формальні недокладности самого внеску прокуратора. В тій хвилині сталася річ ніде не практикована в адвокатській практиці. Оборонець Ваньковіч, мабуть переляканий гострим виступом прокуратора, встав і заявив, що не солідаризується з виводами адвоката Ганкевича і виголосив прокураторську промову. Ця нечувана поведінка адвоката викликала обурення навіть серед инших польських адвокатів, що були присутні на салі, які підійшли до адвоката дра Ганкевича і пятнували цей негарний вчинок свого товариша та заявили повну солідарність зі становищем оборонця Ганкевича. Це використав прокуратор, забрав третій раз голос і з приємностю ствердив, що оборона робить відступ. У відповідх заявив адвокат др. Ганкевич іменем цілої оборони крім адвоката Ваньковіча, що оборона не тільки не відступає але навпаки домагається від п. прокуратора тих всіх доказів які поставила у свойому внеску. На це зажадав прокуратор ще раз слова і поставив внесення на тайність росправи. Оборонець Ваньковіч горячо прихилився допогляду прокуратора, підчас коли решта оборонців мовчала. Далі зажадав прокуратор, щоби 14 обвинувачених могло покликати тільки 3 мужів довіря, а не кождий по 3-х, спираючися на своєрідну інтерпретацію арт. 622 тамошнього закона. У відповідь на це адвокат др. Лев Ганкевич запротестував проти такої „нової" інтерпретації і зажадав допущення мужів довіря для всіх обвинувачених. Трибунал відкинув внесення прокуратора і допустив як мужів довіря свояків, що до инших відмовив мотивуючи це малим розміром салі.

Після вичерпання формальних закидів о 1-шій годині удався трибунал на нараду, яка тягнулася до пів до 3 години. Серед нечуваного напруження і зацікавлення оголосив предсідник трибуналу рішення, яким, узгляднено формальні закиди оборони, передано справу звичайному судови при рівночасному зміненню кваліфікації вчинку, а саме викинено артикул з §. 279 і 564 к. з., а означено як злочин з §. 101 і 102, а тим самим із звичайних злочинів стали обвинувачені політичними і справу їх переслано окружному карному судові в Рівному. В 3-й годині вийшли зі суду обвинувачені серед окликів радости зібраних родин і пішли отучені десятками поліції з поворотом до тюрми, до тюрми, де перед хвилиною привезено дошки на труни...

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

—o—

ЛЮБОМИР РОЖАНСЬКИЙ.

Дня 6. с. м. ранком рознеслася у Львові сумна вістка про смерть заслуженого громадянського діяча, директора Земельного Банку Гіпотечного Любомира Рожанського.

Покійний родився 1872 р. в Суходолах в сімї відомого народницького діяча о. Ігнатія Рожанського, якого — по поголоскам — звели з цього світа політичні вороги, піддавши йому отруї. Після смерти батька лишилася численна сімя, яка серед важкої журби і всіляких недостач мусіла пробиватися крізь життя. Покійний Любомир як старший мусів з матірю ділити журбу за виховання молодших членів сімї. До гімназії ходив у Львові, найшовши приміщення в конвікті оо. Воскресінців, яких задачею було виховання головним чином української молоді на добрих польських патріотів. Та покійний переносив впоюваний в нього польський патріотизм на свій власний народ. Скінчивши гімназію з найкращими свідоцтвами, записався на правничий виділ львівського університету. Та замісць віддатися виключно правничим студіям, покійний, будучи дуже привязаним до рідні й несучи на собі тягар удержання й виховання сімї, мусів в першу чергу шукати заробітку. Як студент-правник працював покійний в найкращих адвокатських канцеляріях Львова, де й мав нагоду зустрітися посередньо чи безпосередньо з передовими польськими діячами. І тут бачив він, які то пляни куються „на знищене Русі", як розсновується павутиння для освітного, культурного й економічного поневолення нашого народу.

Як молодий студент, будучи визнавцем народницького соціялізму Драгоманова, покійний пристав до радикального руху. Його заслугою, яку сьогодня може й мало хто вміє оцінити, є перша мапа України, ним нарисована і видана власним коштом зі своїх дрібних засобів. Покійний працював і в публіцистиці, поміщуючи головним чином в „Ділі" статті на ріжні актуальні теми, головно інтересуючись еміґрацією до Бразилії. Будучи з природи незвичайно скромним, ніколи не виступав під власним прізвищем, тільки під псевдонімом „Любомир Селянський". В останних роках писав у „Впереді", „Громадській Думці" і „Ділі" на тему аґрарно-реформаторських замислів польського уряду і польських партій під псевдонімом „Суходольський".

В р. 1899 покійний разом з національно-демократичним крилом радикальної партії приступив до основання нац.-демократичної партії, в якій займав помітне становище до самої смерти.

Покійний був знаменитом правником. В університетських колах заохочували його до вступлення на шлях наукової карієри, та не довелося. Журба за прожиток свій і рідні примушувала покійного тинятись за заробітком по ріжних адвокатських нотаріяльних канцеляріях. В парцеляційному руху, який на досить широку скалю розвинувся був перед війною завдяки рухливости і праці о. крил. Т. Войнаровського, покійний брав визначну участь. З рамени о. митрополита Шептицького і митроп. синдика пок. д-ра Тадія Соловія переводив покійний парцеляцію Коршова в коломийському повіті і довів до значного економічного піднесення дооколичних сіл, головно малоземельних селян Лісок.

В р. 1910 засновано Земельний Банк Гіпотечний і покликано покійного на тав. гіпотечного директора. Подиву гідною роботящістю покійний в короткому часі довів гіпотечний відділ банку до значного розвитку. Був люблений і шанований всіми, що мали з ним нагоду стрічатися і працювати. Скаля громадських заінтересувань покійного була незвичайно широка. Головну увагу присвячував селянським інтересам, проблемі еміґрації, парцеляції, земельної реформи, освітного руху і культурного підйому.

Ціле своє життя працював без відпочинку, переносячи невигоди й недостатки, не ждучи признання, ні похвали. Від ранньої молодости працював для всіх і за всіх. Родинні переходи і нещастя важким тягарем лягли на нього і перешкоджали покійному як слід використати своє велике знання. Замолоду після смерти батька працював на прожиток сімї, а опісля втратив трох братів (Бориса, Богдана і о. Володимира) і був примушений зайнятися їх незаосмотреними рідними. Покійний осиротив дружину і троє малих дітий.

Помер після довшої й тяжкої недуги дня 6. лютого 1925 над раном. Похорон відбувся в неділю 8. лютого.